

BẢO ĐẢM AN NINH CON NGƯỜI TRONG DỰ THẢO VĂN KIỆN ĐẠI HỘI LẦN THỨ XIV CỦA ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM

NGUYỄN QUỲNH ANH (*)

Ngày nhận bài: 15/9/2025 Ngày thẩm định: 19/9/2025 Ngày duyệt đăng: 24/12/2025

Tóm tắt: Bài viết phân tích sự phát triển nhận thức của Đảng Cộng sản Việt Nam về an ninh con người và những nội dung về an ninh con người được thể hiện trong Dự thảo Văn kiện Đại hội lần thứ XIV của Đảng. Trên cơ sở xác định vị trí, vai trò, nội hàm, mục tiêu, định hướng và những thành tựu, hạn chế về an ninh con người, bài viết đưa ra một số góp ý nhằm hoàn thiện các nội dung về bảo đảm an ninh con người trong Dự thảo Văn kiện Đại hội lần thứ XIV của Đảng.

Từ khóa: bảo đảm an ninh con người; Dự thảo Văn kiện Đại hội lần thứ XIV; Đảng Cộng sản Việt Nam

1. Đặt vấn đề
Tư tưởng lấy con người làm trung tâm, vì hạnh phúc của nhân dân vốn là giá trị xuyên suốt trong đường lối của Đảng Cộng sản Việt Nam. Tuy nhiên, thuật ngữ “an ninh con người” chỉ xuất hiện từ Đại hội lần thứ XIII của Đảng. Dự thảo Văn kiện Đại hội lần thứ XIV được chuẩn bị công phu, kỹ lưỡng với nhiều nội dung quan trọng, trong đó có vấn đề an ninh con người.

Dự thảo Văn kiện Đại hội lần thứ XIV của Đảng đã kế thừa và phát triển hệ thống quan điểm về an ninh con người trong Văn kiện Đại hội lần thứ XIII của Đảng, đồng thời đề ra những nội dung cụ thể, toàn diện hơn. Trong bối cảnh thế giới và khu vực có nhiều biến động sâu sắc, vấn đề bảo đảm an ninh con người càng có ý nghĩa chiến lược

đối với sự phát triển nhanh và bền vững của Việt Nam. Việc góp ý hoàn thiện nội dung về an ninh con người trong Dự thảo Văn kiện Đại hội lần thứ XIV của Đảng vừa là trách nhiệm của mỗi đảng viên, công dân, vừa góp phần quan trọng cho việc hoạch định chính sách và quản lý phát triển của đất nước trong giai đoạn mới.

2. Quá trình hình thành quan điểm của Đảng về an ninh con người, bảo đảm an ninh con người

Báo cáo Phát triển con người năm 1994 của Chương trình Phát triển Liên hợp quốc đã khẳng định an ninh con người là “sự an toàn của con người trước những mối đe dọa kinh niên như nghèo đói, bệnh tật và đàn áp, và những sự cố bất ngờ, bất lợi trong đời sống hàng ngày”⁽¹⁾. Báo cáo cũng nêu ra bảy yếu tố cốt lõi của an ninh con người, gồm: an ninh kinh tế, an ninh lương thực, an ninh sức khỏe, an ninh môi trường, an ninh cá nhân, an ninh cộng đồng và an ninh chính trị.

(*) TS, Trường Đại học An ninh nhân dân

Quan điểm của Đảng Cộng sản Việt Nam về an ninh con người được xây dựng trên cơ sở tiếp thu các tư tưởng tiên bộ của nhân loại, đồng thời thể hiện rõ đặc trưng của chế độ xã hội chủ nghĩa. Từ Cương lĩnh chính trị đầu tiên (tháng 02/1930), Đảng đã đề xướng quan điểm lấy con người làm trung tâm, bảo đảm quyền sống, quyền tự do và quyền mưu cầu hạnh phúc cho con người. Với bản Tuyên ngôn Độc lập năm 1945, Chủ tịch Hồ Chí Minh khẳng định: mọi người đều có quyền tự do, bình đẳng và “Tất cả các dân tộc trên thế giới đều sinh ra bình đẳng; dân tộc nào cũng có quyền sống, quyền sung sướng và quyền tự do”⁽²⁾. Tư tưởng nhân văn này đã trở thành nền tảng nhất quán trong các văn kiện của Đảng và Hiến pháp của Nhà nước Việt Nam. Hiến pháp năm 2013 (sửa đổi, bổ sung năm 2025) đã dành trọn một chương với 36 điều để quy định về quyền con người, quyền và nghĩa vụ công dân.

Tại Đại hội lần thứ XIII của Đảng, thuật ngữ “an ninh con người” lần đầu tiên được đưa vào Văn kiện Đại hội với tư cách là một nội dung lý luận mới. Đại hội lần thứ XIII của Đảng đề cập an ninh con người trên hai khía cạnh chủ đạo: *Một là*, trụ cột của quản lý phát triển xã hội bền vững, bảo đảm tiến bộ và công bằng xã hội; *Hai là*, một bộ phận cấu thành trọng yếu của an ninh quốc gia. Văn kiện Đại hội lần thứ XIII của Đảng đặt ra định hướng: “Quản lý phát triển xã hội có hiệu quả, nghiêm minh, bảo đảm an ninh xã hội, an ninh con người; thực hiện tiến bộ và công bằng xã hội...”⁽³⁾ và yêu cầu “... thực hiện tốt chính sách xã hội, bảo đảm an ninh xã hội, an ninh con người, tạo chuyển biến mạnh mẽ trong quản lý phát triển xã hội, thực hiện tiến bộ, công bằng xã hội, nâng cao chất lượng cuộc sống và chỉ số hạnh phúc của con người Việt Nam”⁽⁴⁾.

Đại hội lần thứ XIII của Đảng cũng nêu rõ việc “giữ vững an ninh chính trị, bảo đảm trật tự, an toàn xã hội, an ninh con người, an ninh kinh tế, an ninh mạng, xây

dựng xã hội trật tự, kỷ cương...”⁽⁵⁾. Trên cơ sở đó, đồng chí Tô Lâm - Bộ trưởng Bộ Công an (nay là Tổng Bí thư) luận giải: “An ninh con người là trạng thái người dân được sống ổn định, an toàn, không bị đe dọa bởi các nguy cơ xâm hại; bảo vệ an ninh con người là bảo đảm và thực thi đầy đủ các quyền con người, quyền cơ bản của công dân được quy định trong Hiến pháp năm 2013, bảo đảm mọi người dân được sống âm no, tự do, hạnh phúc trong một môi trường xã hội trật tự, kỷ cương, an ninh, an toàn, lành mạnh”⁽⁶⁾.

Có thể nói, đến Đại hội lần thứ XIII, nhận thức lý luận của Đảng về an ninh con người đã hội nhập với tư duy của thế giới nhưng vẫn giữ được bản sắc Việt Nam - kết hợp chặt chẽ giữa mục tiêu phát triển con người và bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa. Cách tiếp cận đó đã nhấn mạnh tính nhân văn, ưu việt của chế độ và đặt con người ở vị trí trung tâm của chiến lược phát triển; đồng thời, đặt an ninh con người ngang hàng với các lĩnh vực an ninh cốt lõi khác, cho thấy quan điểm bảo vệ Tổ quốc trong giai đoạn mới phải gắn liền với bảo đảm cuộc sống an toàn, hạnh phúc cho nhân dân. Đây là nền tảng quan trọng để Đảng tiếp tục kế thừa, bổ sung, phát triển các nội dung về bảo đảm an ninh con người trong Dự thảo Văn kiện Đại hội lần thứ XIV, nhằm xây dựng một xã hội dân chủ, thịnh vượng và hạnh phúc.

3. Một số nội dung cơ bản về bảo đảm an ninh con người trong Dự thảo Văn kiện Đại hội lần thứ XIV của Đảng

Trên nền tảng tư duy đã được định hình tại Đại hội lần thứ XIII, Dự thảo Văn kiện Đại hội lần thứ XIV của Đảng tiếp tục phát triển, làm sâu sắc và cụ thể hóa vấn đề bảo đảm an ninh con người như một vấn đề trọng yếu của chiến lược phát triển và bảo vệ Tổ quốc. Những nội dung về bảo đảm an ninh con người trong Dự thảo Văn kiện có thể khái quát trên ba phương diện: (1) tiếp tục khẳng định vị trí, vai trò của an ninh con

người; (2) cụ thể hóa nội hàm an ninh con người trong mối liên hệ với tư tưởng “dân là gốc” và xác định mục tiêu, định hướng phát triển con người; (3) đánh giá thành tựu, hạn chế trong bảo đảm an ninh con người. Sự kết hợp giữa kế thừa và đổi mới này đã tạo nên một hệ thống quan điểm chặt chẽ, phản ánh tầm nhìn chiến lược của Đảng trong kỷ nguyên phát triển mới với nhiều cơ hội và thách thức đan xen.

Thứ nhất, tiếp tục khẳng định vị trí, vai trò của an ninh con người, bảo đảm an ninh con người

Dự thảo Văn kiện Đại hội lần thứ XIV của Đảng xác định, an ninh con người không chỉ là một mục tiêu phát triển, mà còn là tiêu chí đánh giá hiệu quả quản lý và sự bền vững của tiến bộ xã hội. Đây cũng là bộ phận cấu thành trọng yếu của an ninh quốc gia.

Với quan điểm: “Bảo đảm tiến bộ, công bằng xã hội, an sinh xã hội, phúc lợi xã hội, an ninh xã hội và an ninh con người. Xây dựng hệ thống an sinh xã hội đa tầng, hiện đại, thích ứng linh hoạt, theo vòng đời và bao phủ toàn dân, toàn diện, lấy con người là trung tâm, nâng cao phúc lợi xã hội toàn dân; bảo đảm mọi người dân được tiếp cận, thụ hưởng các dịch vụ xã hội cơ bản, thiết yếu có chất lượng; ưu tiên các đối tượng chính sách, đối tượng yếu thế...”⁽⁷⁾, Dự thảo Văn kiện Đại hội lần thứ XIV của Đảng cho thấy, an ninh con người đã được tích hợp vào hệ thống chính sách xã hội như một tiêu chí

chiến lược mang tính định hướng. Trước đây, khái niệm an ninh con người chủ yếu được đề cập ở góc độ bảo đảm đời sống, nay đã được mở rộng để trở thành tiêu chí đánh giá chất lượng thể chế và hiệu quả quản trị quốc gia. Các cụm từ “đa tầng”, “hiện đại”, “bao phủ toàn dân, toàn diện”, “theo vòng đời” phản ánh mục tiêu không chỉ mở rộng phạm vi bao phủ của an sinh xã hội, mà còn yêu cầu bảo đảm an toàn của con người từ khi sinh ra đến khi già yếu, từ tiếp cận dịch vụ y tế, giáo dục đến cơ hội phát triển, an toàn trong đời sống.

Dự thảo Văn kiện Đại hội lần thứ XIV của Đảng cũng tái khẳng định mối quan hệ biện chứng giữa an ninh con người và an ninh quốc gia thông qua quan điểm: “Bảo đảm cao nhất lợi ích quốc gia - dân tộc, kiên quyết, kiên trì bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ của

Quan điểm của Đảng Cộng sản Việt Nam về an ninh con người được xây dựng trên cơ sở tiếp thu các tư tưởng tiến bộ của nhân loại, đồng thời thể hiện rõ đặc trưng của chế độ xã hội chủ nghĩa. Từ Cương lĩnh chính trị đầu tiên (tháng 02/1930), Đảng đã đề xướng quan điểm lấy con người làm trung tâm, bảo đảm quyền sống, quyền tự do và quyền mưu cầu hạnh phúc cho con người. Với bản Tuyên ngôn Độc lập năm 1945, Chủ tịch Hồ Chí Minh khẳng định: mọi người đều có quyền tự do, bình đẳng và “Tất cả các dân tộc trên thế giới đều sinh ra bình đẳng; dân tộc nào cũng có quyền sống, quyền sung sướng và quyền tự do”

Tổ quốc; bảo vệ Đảng, Nhà nước, Nhân dân, chế độ xã hội chủ nghĩa; ... bảo vệ vững chắc an ninh quốc gia, an ninh con người, an ninh kinh tế, an ninh mạng;... giữ vững an ninh chính trị, trật tự, an toàn xã hội”⁽⁸⁾. Đây là cách tiếp cận mang tính đặc thù của Việt Nam, phù hợp với điều kiện lịch sử - chính trị của đất nước, trong đó lợi ích quốc gia - dân tộc và lợi ích của con người thống nhất trong một chỉnh thể, đặc biệt trong bối cảnh những thách thức an ninh truyền thống và phi truyền thống đang đan xen phức tạp và đều tác động đến con người.

Thứ hai, làm sâu sắc thêm nội hàm “an ninh con người” và đưa ra các định hướng, mục tiêu cụ thể để phát triển con người

Không dừng lại ở việc xác định vị trí và vai trò của an ninh con người, Dự thảo Văn kiện Đại hội lần thứ XIV của Đảng còn làm sâu sắc nội hàm của an ninh con người thông qua việc nhấn mạnh quan điểm “dân là gốc”. Dự thảo Văn kiện Đại hội lần thứ XIV của Đảng nêu rõ: “quán triệt sâu sắc và thực hành triệt để quan điểm “dân là gốc”. Phát huy vai trò chủ thể, vị trí trung tâm của nhân dân. Mọi chủ trương, chính sách phải thực sự xuất phát từ nguyện vọng, quyền, lợi ích chính đáng, hợp pháp và hạnh phúc của Nhân dân;... kiên trì thực hiện phương châm “dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra, dân giám sát, dân thụ hưởng”...⁽⁹⁾. Tư tưởng “dân là gốc” khi được tích hợp vào nội hàm an ninh con người đã tạo nên sự chuyển biến mạnh mẽ. An ninh con người không chỉ được nhìn nhận như mục tiêu hay chỉ tiêu xã hội, mà còn như nguyên tắc chỉ đạo trong toàn bộ hoạt động xây dựng, hoạch định và giám sát chính sách. Điều này thể hiện rõ tinh thần dân chủ xã hội chủ nghĩa, bảo đảm quyền làm chủ thực chất của nhân dân, đồng thời củng cố niềm tin chính trị, nền tảng quan trọng của an ninh chính trị và an ninh cộng đồng.

Dự thảo Văn kiện Đại hội lần thứ XIV của Đảng còn cụ thể hóa các định hướng, mục tiêu phát triển con người thông qua các tiêu chí định lượng như: “Chỉ số phát triển con người (HDI) phấn đấu đạt khoảng 0,78; tuổi thọ trung bình tính từ lúc sinh đạt khoảng 75,5 tuổi, trong đó thời gian sống khỏe mạnh đạt tối thiểu 68 năm... Tỷ lệ hộ nghèo (theo chuẩn đa chiều giai đoạn 2026 - 2030) duy trì mức giảm từ 01% - 1,5%/năm⁽¹⁰⁾. Đồng thời nhấn mạnh mục tiêu: “Phấn đấu thực hiện mục tiêu đến năm 2030 cơ bản không còn hộ nghèo và cơ bản miễn viện phí toàn dân⁽¹¹⁾. Những chỉ tiêu định lượng này vừa giúp theo dõi tiến bộ xã hội, vừa thể hiện tư duy phát triển dựa trên

số liệu, đặt an ninh con người vào hệ thống theo dõi, đánh giá phát triển quốc gia.

Thứ ba, đánh giá thành tựu, hạn chế trong bảo đảm an ninh con người

Dự thảo Văn kiện Đại hội lần thứ XIV của Đảng đánh giá toàn diện về những thành tựu, hạn chế trong bảo đảm an ninh con người:

Về mặt thành tựu, Đảng xác định, trong giai đoạn vừa qua, đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân được cải thiện đáng kể, an sinh xã hội mở rộng, chất lượng dịch vụ công được nâng lên. Dự thảo Văn kiện Đại hội lần thứ XIV của Đảng nhấn mạnh: “Chỉ số phát triển con người (HDI) được cải thiện rõ rệt, tăng 14 bậc, đạt 0,766 điểm, thuộc nhóm nước phát triển con người cao. Chỉ số xếp hạng hạnh phúc tăng 33 bậc so với đầu nhiệm kỳ, xếp thứ 46/143 quốc gia⁽¹²⁾. Đây là những minh chứng cho những nỗ lực của Đảng và Nhà nước trong việc lấy con người làm trung tâm, bảo đảm quyền tiếp cận phúc lợi, chăm lo an ninh xã hội, tạo nên tăng ổn định và phát triển bền vững.

An ninh sức khỏe, một thành tố quan trọng của an ninh con người, đạt được nhiều tiến bộ. “Tỷ lệ bao phủ bảo hiểm y tế tăng từ 90,9% năm 2020 lên 95,2% năm 2025...; năm 2025 tuổi thọ trung bình tính từ lúc sinh là 74,8 năm, số năm sống khỏe khoảng 67 năm⁽¹³⁾. Kết quả này có được nhờ việc tăng cường năng lực y tế dự phòng, củng cố hệ thống y tế cơ sở và triển khai hiệu quả các chương trình chăm sóc sức khỏe nhân dân. Các vấn đề an ninh nhà ở và phúc lợi xã hội cũng có bước tiến quan trọng. Dự thảo Văn kiện Đại hội lần thứ XIV của Đảng nêu rõ, việc “đẩy mạnh thực hiện Đề án đầu tư xây dựng ít nhất 1 triệu căn hộ nhà ở xã hội; thành lập Quỹ nhà ở quốc gia. Đến tháng 9/2025, hoàn thành xóa nhà tạm, nhà dột nát trên phạm vi cả nước. Số người được hưởng trợ giúp xã hội thường xuyên được mở rộng, đạt trên 3,5 triệu người năm 2025, trong đó 55% là người cao tuổi⁽¹⁴⁾. Những kết quả này thể hiện rõ tinh thần “không để ai bị bỏ lại phía sau”.

Về hạn chế và thách thức: Dự thảo Văn kiện Đại hội lần thứ XIV của Đảng chỉ rõ một số lĩnh vực, một số bộ phận dân cư có an sinh xã hội “chưa được bảo đảm vững chắc”⁽¹⁵⁾. Khoảng cách giàu - nghèo gia tăng, ảnh hưởng đến sự ổn định xã hội và đe dọa an ninh cộng đồng. Nhiều vùng sâu, vùng xa còn khó khăn về hạ tầng giao thông, điện, nước; dịch vụ y tế, đặc biệt là y tế cơ sở, còn nhiều bất cập. Đây là các yếu tố trực tiếp ảnh hưởng đến chất lượng cuộc sống của người dân, tiềm ẩn nguy cơ làm gia tăng bất bình đẳng xã hội. Ngoài ra, các thách thức an ninh phi truyền thống, như dịch bệnh, biến đổi khí hậu, an ninh năng lượng, an ninh mạng, tội phạm công nghệ cao, đang diễn biến ngày càng phức tạp. Đây là những nguy cơ trực tiếp đe dọa sự an toàn và ổn định của đời sống nhân dân trong bối cảnh chuyên đổi số, hội nhập sâu rộng và biến đổi môi trường toàn cầu.

Một vấn đề đáng chú ý khác là tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống của một bộ phận cán bộ, đảng viên. Tham nhũng, tiêu cực, vi phạm kỷ luật, kỷ cương vẫn còn diễn ra, làm suy giảm niềm tin của nhân dân (nền tảng cốt lõi của an ninh chính trị và an ninh con người). Dự thảo Văn kiện Đại hội lần thứ XIV của Đảng đã nhìn nhận rõ thực tế này và coi đó là nguy cơ trực tiếp đòi hỏi phải có các giải pháp mạnh mẽ, quyết liệt hơn để bảo vệ Đảng và củng cố lòng tin của nhân dân.

Như vậy, Dự thảo Văn kiện Đại hội lần thứ XIV của Đảng đặt an ninh con người vào vị trí trung tâm của chiến lược phát triển, coi đây là tiêu chí quan trọng để xây dựng một xã hội “dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh”. Sự phát triển của tư duy an ninh con người trong Dự thảo Văn kiện Đại hội lần thứ XIV của Đảng thể hiện sâu sắc và toàn diện, phù hợp với bối cảnh đất nước trong kỷ nguyên phát triển mới. Việc tiếp tục xác lập vị trí, vai trò, nội hàm, mục tiêu, định hướng của an ninh con người cũng

như các thành tựu, hạn chế trong bảo đảm an ninh con người sẽ là cơ sở quan trọng để xác định và thực hiện tốt các giải pháp bảo đảm an ninh con người trong thời gian tới.

4. Một số góp ý đối với vấn đề bảo đảm an ninh con người trong Dự thảo Văn kiện Đại hội lần thứ XIV của Đảng

Qua nghiên cứu Dự thảo Văn kiện Đại hội lần thứ XIV của Đảng, đối chiếu với thực tiễn biến động phức tạp của tình hình thế giới và trong nước thời gian qua, có thể khẳng định, tư duy lý luận của Đảng về an ninh con người, bảo đảm an ninh con người đã có bước phát triển vượt bậc. Quan điểm về an ninh con người từ góc nhìn an sinh xã hội là chủ yếu đã được nâng tầm trở thành một thành tố trọng yếu của an ninh quốc gia, một chỉ số đo lường tính ưu việt của chế độ. Tuy nhiên, để Văn kiện Đại hội lần thứ XIV của Đảng thực sự trở thành “kim chỉ nam” dẫn dắt đất nước bước vào kỷ nguyên phát triển mới, nội dung về an ninh con người, bảo đảm an ninh con người ***cần tiếp tục được bổ sung, hoàn thiện ở những vấn đề sau:***

Thứ nhất, bổ sung nhận định về “tính bền vững” và “năng lực tự cường” của an ninh con người trước các cú sốc

Trong phần đánh giá thành tựu, Dự thảo Văn kiện Đại hội lần thứ XIV của Đảng đã đưa ra những số liệu thuyết phục, minh chứng cho nỗ lực Đảng và Nhà nước. Điển hình là việc chỉ số phát triển con người (HDI) được cải thiện rõ rệt, tăng 14 bậc, chỉ số xếp hạng hạnh phúc tăng 33 bậc so với đầu nhiệm kỳ⁽¹⁶⁾. Các chỉ tiêu về an sinh xã hội, như tỷ lệ bao phủ bảo hiểm y tế tăng, tỷ lệ giảm nghèo giảm đã khẳng định tính đúng đắn của chủ trương “không để ai bị bỏ lại phía sau”. Điều này không chỉ có ý nghĩa thống kê, mà còn là nền tảng chính trị - xã hội vững chắc, củng cố niềm tin của nhân dân vào sự lãnh đạo của Đảng.

Tuy nhiên, khi nhìn thẳng vào thực tế, đặc biệt sau sự kiện thiên tai, bão lũ nghiêm trọng xảy ra trên diện rộng vừa qua, phần đánh giá hạn chế trong Dự thảo Văn kiện

Đại hội lần thứ XIV của Đảng cần được bổ sung thêm chiều sâu phân tích về tính dễ bị tổn thương của con người. Mặc dù đời sống vật chất đã được nâng lên, nhưng tài sản, sinh kế, tính mạng của người dân vẫn chịu ảnh hưởng nhiều từ sự tàn phá của biến đổi khí hậu và thảm họa tự nhiên. Hạ tầng giao thông, điện, nước ở vùng sâu, vùng xa dù đã được đầu tư nhưng khả năng chống chịu trước thiên tai cực đoan còn thấp.

Do đó, bên cạnh những hạn chế đã nêu về bất bình đẳng hay dịch vụ y tế, kiến nghị bổ sung vào Dự thảo Văn kiện Đại hội lần thứ XIV của Đảng nhận định: “Năng lực tự cường, khả năng thích ứng và chống chịu của cộng đồng dân cư, đặc biệt là nhóm yếu thế trước các thảm họa thiên nhiên và rủi ro an ninh phi truyền thống còn hạn chế; cơ chế bảo đảm an ninh con người trong tình huống khẩn cấp có lúc, có nơi còn bị động, chưa đồng bộ; nguy cơ tái nghèo sau thiên tai, dịch bệnh vẫn là thách thức lớn đối với sự phát triển bền vững”. Việc bổ sung này là hoàn toàn cần thiết, tạo tiền đề logic để Đảng ta đề ra những quyết sách đột phá về phòng, chống thiên tai và an sinh xã hội trong phân phương hướng.

Thứ hai, định lượng hóa chỉ tiêu về “chỉ số hạnh phúc quốc gia” và nâng tầm thành một chỉ tiêu chiến lược

Dự thảo Văn kiện Đại hội lần thứ XIV của Đảng thể hiện sự kiên định với mục tiêu “vì hạnh phúc của nhân dân”. Tuy nhiên, trong hệ thống các chỉ tiêu chủ yếu giai đoạn 2026 - 2030, các chỉ số về kinh tế vẫn chiếm ưu thế áp đảo. Chỉ số hạnh phúc tuy được nhắc đến nhưng chưa được xác lập có các tiêu chí định lượng cụ thể để giao nhiệm vụ cho các cấp ủy, chính quyền. Vì vậy, để hiện thực hóa triết lý “lấy con người làm trung tâm”, cần bổ sung “Chỉ số hạnh phúc quốc gia” vào hệ thống chỉ tiêu chủ yếu của Đại hội. Chỉ số này không nên chỉ dừng lại ở sự cảm nhận chủ quan, mà cần được lượng hóa thông qua bộ tiêu chí gồm: mức độ an toàn của môi trường sống, chất lượng dịch vụ công (y tế, giáo dục), sự

hài lòng của người dân đối với bộ máy công quyền, sự cân bằng giữa đời sống vật chất và tinh thần, và đặc biệt là cảm giác an tâm của người dân về tương lai. Xác lập chỉ tiêu này đòi hỏi “tăng trưởng phải mang lại hạnh phúc thực chất”, từ đó giải quyết bài toán “an sinh xã hội, an ninh con người,... chưa được bảo đảm vững chắc” mà Dự thảo Văn kiện Đại hội lần thứ XIV của Đảng đã chỉ ra.

Thứ ba, bổ sung khía cạnh an sinh trong thực thi nhiệm vụ bảo đảm an ninh con người, ứng phó hiệu quả với các loại hình thiên tai

Dự thảo Văn kiện Đại hội lần thứ XIV của Đảng đã xác định nhiệm vụ “chủ động thích ứng với biến đổi khí hậu... sẵn sàng ứng phó với các loại hình thiên tai”. Tuy nhiên, cách tiếp cận này cần được bổ sung thêm góc độ nhân văn và an sinh. Thực tiễn cho thấy, sau mỗi cơn bão, cơn lũ đi qua, người dân cần không chỉ là cứu hộ, cứu nạn tức thời, mà còn cần sự bảo đảm về an ninh sinh kế và an ninh tái thiết. Vì vậy, kiến nghị bổ sung vào phương hướng nhiệm vụ nội dung: “Xây dựng và vận hành hệ thống an sinh xã hội khẩn cấp, có khả năng kích hoạt ngay lập tức khi xảy ra thảm họa thiên nhiên, dịch bệnh, bảo đảm nhu cầu thiết yếu và hỗ trợ sinh kế nhanh chóng cho người dân; thí điểm và nhân rộng mô hình bảo hiểm rủi ro thiên tai quốc gia”. Đồng thời, trong quy hoạch phát triển vùng, địa phương cần đặt tiêu chí “an toàn sinh mạng” lên hàng đầu, kiên quyết thực hiện di dời, tái định cư người dân ra khỏi vùng nguy cơ cao sạt lở, lũ quét. Đây chính là biện pháp bảo vệ quyền sống (quyền cơ bản nhất của con người) một cách chủ động từ sớm, từ xa.

Thứ tư, bổ sung giải pháp thực hiện các gói an sinh xã hội phù hợp với lao động tự do và người nghèo đô thị

Dự thảo Văn kiện Đại hội lần thứ XIV của Đảng đặt mục tiêu rất nhân văn là “đến năm 2030 cơ bản không còn hộ nghèo và cơ bản miễn viện phí toàn dân”. Tuy nhiên, thách

thức lớn nhất hiện nay đối với an ninh con người là sự gia tăng của khu vực lao động phi chính thức (nhóm đối tượng dễ bị tổn thương nhất) nhưng lại khó tiếp cận nhất với hệ thống an sinh chính thức (như bảo hiểm xã hội bắt buộc, bảo hiểm thất nghiệp). Do đó, Dự thảo Văn kiện Đại hội lần thứ XIV của Đảng cần nhấn mạnh giải pháp thiết kế các gói an sinh xã hội linh hoạt, phù hợp với đặc điểm của lao động tự do và người nghèo đô thị. Cần cụ thể hóa quan điểm “không để ai bị bỏ lại phía sau” bằng việc luật hóa quyền tiếp cận bình đẳng các dịch vụ xã hội cơ bản (nhà ở, y tế, giáo dục, nước sạch) của nhóm yếu thế, xóa bỏ rào cản về hộ khẩu hay địa giới hành chính trong thụ hưởng phúc lợi. Đối với vấn đề nhà ở, cần có cơ chế tài chính đột phá (như quỹ tiết kiệm nhà ở, tín dụng ưu đãi dài hạn) để người có thu nhập thấp thực sự có khả năng chi trả hoặc thuê mua, biến quyền có chỗ ở thành một thành tố của an ninh con người.

Thứ năm, chú trọng hơn đến bảo đảm an ninh con người trên không gian số

Trong bối cảnh chuyển đổi số là động lực chính của tăng trưởng, con người đang đối mặt với những thách thức an ninh phi truyền thống chưa từng có. Đó là nguy cơ lộ lọt dữ liệu cá nhân, lừa đảo tài chính trực tuyến và các tấn công vào nhân phẩm, đời tư trên không gian mạng. An ninh con người trong kỷ nguyên số không chỉ là an toàn vật lý, mà còn là an toàn dữ liệu và danh tính. Vì vậy, kiến nghị bổ sung một nội dung riêng hoặc lồng ghép đậm nét quan điểm: “Bảo vệ chủ quyền dữ liệu cá nhân và sự an toàn của công dân trên không gian số là một bộ phận không thể tách rời của an ninh con người trong kỷ nguyên mới”. Các giải pháp cần tập trung vào việc hoàn thiện hành lang pháp lý về bảo vệ dữ liệu cá nhân, nâng cao năng lực tự bảo vệ của người dân (kỹ năng công dân số) và tăng cường trách nhiệm giải trình, trách nhiệm xã hội của các nền tảng công nghệ đối với sự an toàn của người dùng.

Tóm lại, vấn đề bảo đảm an ninh con người trong Dự thảo Văn kiện Đại hội lần thứ XIV của Đảng thể hiện bước phát triển mới trong tư duy lý luận và chỉ đạo thực tiễn về quản trị quốc gia. Từ việc xác lập con người là trung tâm của chiến lược phát triển đến việc tích hợp an ninh con người như tiêu chí đánh giá chất lượng thể chế, Đảng ta đã tiếp cận vấn đề không chỉ ở bình diện bảo đảm quyền con người, mà còn ở tầm xây dựng một môi trường chính trị - xã hội ổn định, nhân văn, tạo điều kiện để mỗi người được phát triển toàn diện. Tuy nhiên, để Dự thảo Văn kiện thêm hoàn thiện, thiết nghĩ cần bổ sung thêm một số nội dung. Ở đây, bảo đảm an ninh con người, từ an ninh sinh mạng đến an ninh tinh thần và hạnh phúc, từ thế giới thực đến không gian số, chính là chìa khóa để khơi dậy khát vọng phát triển đất nước, củng cố thể trận lòng dân và bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa trong tình hình mới □

(1) United Nations Development Program (1994), “*New Dimensions of Human Security*” in *Human Development Report*, tr.23

(2) Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2011, t.4, tr.1

(3), (4) và (5) Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2021, t.I, tr.116, 202 và 117

(6) Tô Lâm, *Đề cương chuyên đề “Những nhận thức mới, tư duy mới về an ninh quốc gia trong Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng”*, Hà Nội, 2021, tr.2

(7), (8), (9), (10), (11), (12), (13), (14), (15) và (16) *Dự thảo Báo cáo chính trị của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII tại Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV của Đảng*, <https://chinhphu.vn>, ngày 15/10/2025, tr.32, 34, 16, 21, 32, 4, 5, 5, 12 và 4